

Spojrzenie w czerwcowe niebo 2019

"Jak w czerwcu pogoda służy, nie tylko astronom oczka mruży"

Tak mówi przysłowie odnośnie aury, a ponadto to okres najkrótszych nocy oraz pięknych świtów i zmierzchów dogodnych dla obserwacji nieba i ostatnich wiosennych spacerów. Mamy zatem krótkie ciepłe noce, które co prawda nie sprzyjają obserwacjom astronomicznym, ale są one tym cenniejsze dla prawdziwych miłośników nieba.

Tegoroczne astronomiczne *Lato*, rozpocznie się popołudniową porą, w piątek 21 czerwca o godz. 17.54 – kiedy to **Słońce** w swej rocznej wędrówce po *ekliptyce* oddali się najbardziej na północ od równika niebieskiego osiągając punkt przesilenia letniego zwany punktem *Raka*. W tym dniu w Niepołomicach **Słońce** w chwili przejścia przez południk góruje nad horyzontem na wysokości prawie 63 i pół stopnia. Wzejdzie tego dnia o godz. 4.30, a zajdzie o 20.53, zatem dzień będzie trwał 16 godzin i 23 minuty; będzie to najdłuższy dzień (i najkrótsza noc) tego roku, a dłuższy od najkrótszego dnia zimowego w Niepołomicach aż o 8 godz. i 18 minut.

Najwcześniej **Słońce** wzejdzie u nas już w dniu 15 czerwca (godz. 4.30) i takich wczesnych wschodów **Słońca** będziemy doświadczać przez 8 kolejnych dni. Najpóźniej zajdzie w dniu 20 czerwca (godz. 20.53), i tak późnych zachodów **Słońca** będzie aż 11. Dni w których **Słońce** będzie najdłużej nad horyzontem, doświadczymy przez cały tydzień od 17 do 24 czerwca. W tym też okresie, na św. Jana (24 VI), często padają obfite deszcze. Po tegorocznej kapryśnej wiośnie być może one u nas nie wystąpią. Tak czy inaczej będzie z pogodą to na *Dzień Dziecka* **Słońce** wzejdzie o godz. 4.36, a zajdzie o godz. 20.40. Dzień będzie trwał 16 godz. i 4 minuty; będzie jeszcze krótszy o 19 minut od najdłuższego dnia roku. Natomiast ostatniego czerwca, **Słońce** wzejdzie o godz. 4.34, a schowa się pod horyzontem o godz. 20.52 i dzień będzie niezauważalnie, ale już krótszy od najdłuższego dnia roku o 4 minuty.

Aktywność magnetyczna **Słońca** w czerwcu będzie na niskim poziomie, jedynie co nieco podwyższona w pierwszej dekadzie miesiąca. Pamiętajmy, iż obserwacje plam na **Słońcu** prowadzimy wyłącznie przy zastosowaniu odpowiednich filtrów spektralnych lub rzutowanego na ekran obrazu **Słońca** z lunety. Zainteresowanych takimi obserwacjami naszej gwiazdy zapraszamy na dziedziniec Szkoły Podstawowej obok przebudowywanego *Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego*, gdzie w pogodne dni będą zorganizowane specjalne pokazy **Słońca**.

Księżyc powita *Lato* w trzy dni po pełni. Zatem bardzo krótkie, ale bezksiężycowe noce będziemy mieli na początku i końcu czerwca, a kolejność faz **Księżyc**a będzie następująca: now 3 VI o godz. 12.02, pierwsza kwadra 10 VI o godz. 07.59, pełnia 17 VI o godz. 10.31 i ostatnia kwadra 25 VI o godz. 11.46. W perygeum (najbliżej **Ziemi**) będzie **Księżyc** 8 VI o godz. 1, a w apogeum (najdalej od **Ziemi**) będzie 23 VI o godz. 10. Ponadto **Księżyc** w tym

miesiącu zakryje **Saturna** 19 VI oraz planety karłowate **Ceres** 15 VI i **Plutona** 19 VI. Jednak te zjawiska zakryciowe nie będą u nas widoczne. Natomiast możemy obserwować na niebie zbliżenie **Księżycy** do **Merkurego** w dniu 4 VI i dzień później tj. 5 VI do **Marsa**.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** znajdziemy przez cały miesiąc nisko na wieczornym niebie tuż po zachodzie **Słońca**. Dnia 18 VI o godz. 17 **Merkury** zbliży się do **Marsa** na odległość 0.2 stopnia, a my w zorzy wieczornej spróbujemy te planety odnaleźć nisko nad zachodnim horyzontem.

Wenus przez cały miesiąc jawi się nam jako *Gwiazda Poranna*, ale bardzo nisko nad horyzontem poprzedzając co nieco wschód **Słońca**.

Mars dostępny będzie do obserwacji na zachodnim niebie przez około godzinę tuż po zachodzie Słońca goszcząc w gwiazdozbiorze *Bliźniąt*. Tam też 23 VI zbliży się do *Polluksa*, najjaśniejszej gwiazdy w tej konstelacji. Parę dni wcześniej, 18 VI. do planety zbliży się **Merkury**. Warto zaobserwować te widowiskowe zbliżenia planet na nieboskłonie.

Jowisz będzie w opozycji 10 VI, zatem widoczny jest w czerwcu na niebie przez całą noc goszcząc w gwiazdozbiorze *Wężownika*. W dniu 16 VI o godz. 21 **Księżyc** dzień przed pełnią zbliży się do tej planety na odległość 2 stopni. Zjawisko będzie widoczne nisko nad wschodnim horyzontem.

Saturn przebywający w gwiazdozbiorze Strzelca będzie w opozycji do **Słońca** w dniu 9 VI, dlatego możemy go obserwować przez całą noc. Nad ranem 19 VI, **Księżyc** po pełni zakryje planetę, a u nas będziemy mogli zaobserwować tylko ich zbliżenie.

Uran gości w gwiazdozbiorze *Barana*, a widoczny jest nisko nad wschodnim horyzontem, krótko aż do świtu. **Neptuna** w *Wodniku* można obserwować również na wschodnim niebie, w drugiej połowie nocy. Do tej planety 24 VI o godz. 3 zbliży się **Księżyc** na odległość 4 stopni. Aby jednak dostrzec te dwie ostatnie planety gołym okiem, trzeba mieć sokoli wzrok.

Natomiast w dniach od 22 VI do 2 VII będzie możliwość zliczania meteorów z czerwcowego roju *Bootydów* (czyli wylatujących z gwiazdozbioru *Wolarza*). Maksimum ich aktywności przypada na 28 VI, a **Księżyc** po ostatniej kwadrze nie będzie nam przeszkadzał w wieczornych obserwacjach.

Dla najciekawszych zjawisk do obserwacji na czerwcowym niebie najlepiej będzie wykorzystać lunety przebudowywanego Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego w Niepołomicach (tel. 12-281-15-61) lub informacje na moa.edu.pl, byle pogoda nam dopisywała. Zaś z drugiej strony, nasuwa się takie staropolskie przysłowie:

„Czerwiec po deszczowym maju, często dżdżysty w naszym kraju”

Wobec takich prognoz, życzę Państwu, u progu zbliżających się wakacji i nadchodzącego sezonu urlopowego, samych słonecznych i ciepłych dni, z jak najmniejszą ilością burz.